

POČÍTAČOVÝ PROGRAM „PROFYLAXE HLUBOKÉ ŽILNÍ TROMBÓZY A PLICNÍ EMBOLIZACE“

Jaromír Gumulec¹, Miroslav Penka², Martin Radina¹

¹Centrum pro trombózu a hemostázu při Onkologickém centru J. G. Mendela, Nový Jičín

²Oddělení klinické hematologie FN Brno

Žilní tromboembolická nemoc je díky své incidenci, morbiditě a mortalitě významným socioekonomickým problémem. Její výskyt však lze snížit využitím účinných profylaktických režimů.

K dispozici dnes máme, kromě pravidla časné mobilizace pacientů po operacích, kompresivní punčochy, intermitentní pneumatickou kompresi a různá antitrombotika, z nichž se nejvíce využívají

hepariny a warfarin. Indikace různých profylaktických režimů nebo jejich kombinací se řídí rizikem žilní trombózy, které vyplývá z charakteru operačního zákroku nebo preexistujícího interního onemocnění, věku pacienta a z přídatných rizikových faktorů. Různý trombogenní potenciál operačních výkonů a nesčetné množství různě významných přídatných rizikových faktorů tromboembolické nemoci představuje nepřehlednou spleť informací, jejichž nesprávná interpretace může mít pro pacienta fatální následky. Příručka a jednoduchý počítačový program, které právě vycházejí, si kladou za cíl usnadnit lékařům v každodenní klinické praxi orientaci ve zmiňované džungli informací. Výchozím materiálem jsou doporučení 6. konference ACCP o antitrombotické terapii publikované v Chest 119/1(Suppl.) 2001. Počítačový program může mít pro studenty medicíny význam edukační a pro erudované lékaře v klinické praxi svým způsobem i výchovný, protože nabádá ke komplexnímu nahlížení na problematiku péče o pacienty s riziky žilní trombózy.

Počítačový program, nazvaný „Profylaxe hluboké žilní trombózy a plicní embolizace“, je druhou, košatější, verzí programu, který byl nedávno s úspěchem distribuován firmou Orion yhtymä Oyj. Po jednoduché instalaci jej lze spouštět dvojím kliknutím na ikonku **W** na ploše nebo z nabídky Start postupným klikáním na Programy → Antikoal → **W** Antikoal. Po spuštění programu se na monitoru počítače objeví úvodní okno (obrázek 1).

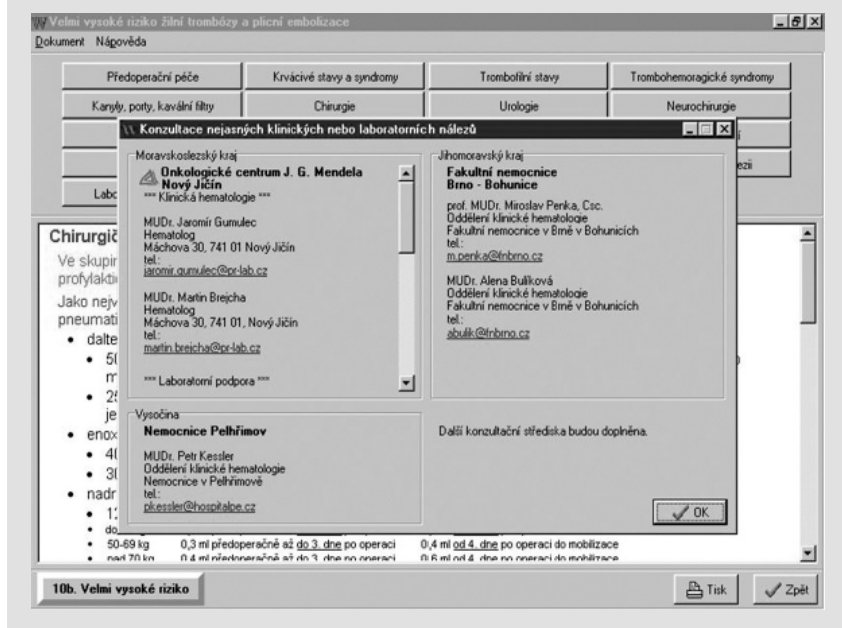
V levém sloupci, nazvaném **Trombofilní stavy**, jsou v horní části vybrané operační zákroky, v dolní části různá „interní“ onemocnění a patologické stavy nebo syndromy. Kliknutím lze požadovanou možnost vybrat a označit. Ve sloupci **Trombofilní stavy** lze zvolit, podobně jako v případě věku, vždy jen jednu možnost, přídatné rizikové faktory však lze různě kombinovat. Trombogenní potenciál zvolených rizikových faktorů TEN se počítá a jednoduchým kliknutím na tlačítko **Hodnocení** se na monitoru zobrazí okno příslušného stupně rizika (nízké, střední, vysoké nebo velmi vysoké).

V horní části každého z oken je řada tlačítek, kterými lze vybrat text doporučení tromboprofylaxe pro různé oblasti medicíny – **Chirurgie** – **Interní obory** – **Dětské lékařství** apod. (obrázek 2). Výběr

Obrázek 1.

Obrázek 2.

Obrázek 3.

jednotlivých tlačítek (medicinských oblastí) i text doporučení se liší podle stupně rizika TEN. V každém z oken jsou dále popsána pravidla předoperační péče a péče o pacienty s preexistujícími krvácivými stavy a syndromy, což je důležité pro volbu bezpečného profylaktického režimu (různé kombinace mechanických a farmakologických metod).

Od středního rizika výše jsou popsána pravidla péče o osoby s centrálními žilními kanylami, portálními systémy a s kávlými filtry, pravidla pro anestezii a pro laboratorní monitorování použitých farmakologických metod tromboprolaxe. V okně velmi vysokého rizika TEN jsou uvedena důležitá doporučení péče o pacienty s trombofilními a

trombohemoragickými syndromy. Jednotlivá doporučení jsou uvedena ve stručném přehledu, pod kterým je připojen podrobný článek s literárními odkazy (seznam literatury viz **Nápověda** → **Literatura F4**).

Doporučení je pochopitelně možné v praxi využívat jen po dokonalé medicínské interpretaci všech dostupných klinických a laboratorních údajů a použitá profylaktická opatření je nutné důsledně individualizovat. Žádný, ani sebelepší software nedokáže, naštěstí, nahradit zodpovědného lékaře. V případě nesnází je výhodné konzultovat kolegy se zkušenostmi s problematikou žilní tromboembolické nemoci. Program má ambice usnadnit i tuto oblast medicíny. V každém ze zvolených oken lze kliknutím na tlačítko **Nápověda** a následně na **Konzultace F5** vyvolat okno, kde jsou adresy konzultačních pracovišť, na které je možné se cestou elektronické pošty obracet s odbornými otázkami (obrázek 3). Síť těchto konzultačních pracovišť se bude jistě postupem času rozšiřovat a obnovené verze programu budou v budoucnu nejspíše k dispozici (viz **Nápověda** → **O aplikaci F7**).

CD je rozesíláno zdarma!

Můžete si jej objednat na adrese:

ORION Pharma, Kykalova 1, 140 02 Praha

e-mail: orion@orionpharma.cz

tel.: 222 135 905, fax.: 222 135 910